

campusvirtual

2008

MetRodològic

Guia metodològica del Campus Virtual

*Tria el teu
trajecte*

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Vicerectorat de Política Docent

Sumari

MetRodològic

Introducció: Com s'utilitza aquesta guia	3
Què és i què no és el Campus Virtual UB	4
Abans d'utilitzar el Campus Virtual UB	5
L1 <i>Línia 1.</i> Exposició	6-7
L2 <i>Línia 2.</i> Aplicació	8-9
L3 <i>Línia 3.</i> Anàlisi i síntesi	12-13
L4 <i>Línia 4.</i> Discussió	14-15
L5 <i>Línia 5.</i> Col·laboració	16-17
L6 <i>Línia 6.</i> Autoformació	18-19

Nota: A les pàgines centrals (10-11) hi trobareu el mapa general de totes les línies.

Introducció

Com s'utilitza aquesta guia

Aquesta **guia metodològica** pretén mostrar el ventall de possibilitats que ofereix l'ús del Campus Virtual, no tant des d'una mirada tècnica sinó pedagògica, és a dir, basada en l'enfocament metodològic que es vulgui adoptar.

Sis línies de metro identificades amb números i colors diferents representen alguns dels **usos metodològics** del Campus: Exposició (L1), Aplicació (L2), Anàlisi i síntesi (L3), Discussió (L4), Col·laboració (L5) i Autoformació (L6). En la pràctica, els usos més complexos acostumen a integrar els més simples, per tant, cada línia dibuixa un ús metodològic específic, que no identifica obligatòriament la globalitat de l'enfocament adoptat, sinó que n'emfasitza una part.

Cada línia conté una sèrie d'**estacions**, que són les **eines del Campus Virtual** que ajuden a recórrer la línia. Triar una determinada línia no obliga a utilitzar totes les eines disponibles, ni a fer-ho en el mateix ordre en què apareixen. En un trajecte de metro planifiquem el viatge segons l'origen i la destinació; aquí, segons el punt de partida i els objectius d'aprenentatge proposats, triarem un recorregut, decidirem a quines estacions aturar-nos, on fer transbord a una altra línia, etc.

Les eines suggerides en cada línia metodològica estan distribuïdes en tres **zones**, que es corresponen amb les tres grans **funcions que poden adoptar dins de qualsevol seqüència formativa**:

- **Zona A:** vinculada a la presentació i la gestió dels continguts.
- **Zona B:** relacionada amb el desenvolupament d'activitats.
- △ **Zona C:** respon a les necessitats de l'avaluació continuada.

Cap eina no és exclusiva d'una zona ni tampoc d'una línia: l'ús que se'n faci en determina la funció i això explica que algunes eines puguin servir tant en el desenvolupament d'una activitat com en el seguiment del procés d'aprenentatge o l'avaluació.

La guia comença aportant algunes consideracions prèvies sobre el sentit i la utilitat del Campus Virtual dins de la nostra docència i a continuació descriu l'ús proposat dins de cada línia metodològica.

Així doncs, el *MetRodològic* mostra algunes possibilitats d'ús del Campus Virtual, però hi ha altres opcions que podem descobrir a mesura que ens hi familiaritzem. Es tracta de triar el trajecte que ens sembli més adient per a cada ocasió, d'aturar-nos a diferents estacions fins a trobar les més adequades i d'utilitzar els transbords per combinar els usos, a fi d'enriquir la nostra pràctica docent; en definitiva, d'ampliar, transformar i millorar l'experiència d'ensenyar i aprendre a la universitat, per mitjà del Campus Virtual.

Bon viatge!

Què és i què no és el Campus Virtual UB

campusvirtual

Què és?

1. Un espai d'ensenyament i aprenentatge.
2. Un entorn que ens permet amplificar, enriquir i millorar la formació universitària.
3. Una eina de suport a la docència que ens ajuda a administrar nous sistemes d'aprenentatge.
4. Un instrument per gestionar la informació i donar suport a la construcció de coneixement.
5. Una oportunitat per amplificar i optimitzar les possibilitats de la formació presencial.
6. Un recurs que ens ha de facilitar la feina que ja fèiem fins ara.
7. Un espai més de trobada i de comunicació permanent entre docents i estudiants.

Què no és?

1. Un sistema de missatgeria.
2. Una cotilla que limita la nostra acció docent.
3. Una eina que treballa sola, ens ho dóna tot fet i anul·la el nostre paper com a docents.
4. Un magatzem de continguts.
5. Un recurs per substituir la formació presencial.
6. Un invent que duplica i complica la feina del professorat.
7. Un sistema que minva i desvirtua la calidesa de les relacions presencials.

Abans d'utilitzar el Campus Virtual UB cal

Pensar

- Què volem plantejar als estudiants?
- Què ofereix el Campus Virtual per millorar o per innovar respecte del que fèiem fins ara?
- Què i com creiem que els estudiants poden aprendre millor utilitzant el Campus Virtual?

Triar

- No cal utilitzar totes les possibilitats del Campus Virtual i encara menys de bon principi; cal triar la que més ens convingui segons els objectius d'aprenentatge.

Provar

- Les possibilitats del Campus Virtual s'han d'anar introduint progressivament i reorientant a mesura que n'aprenuem, professors i estudiants, tots plegats.

Comprendre que

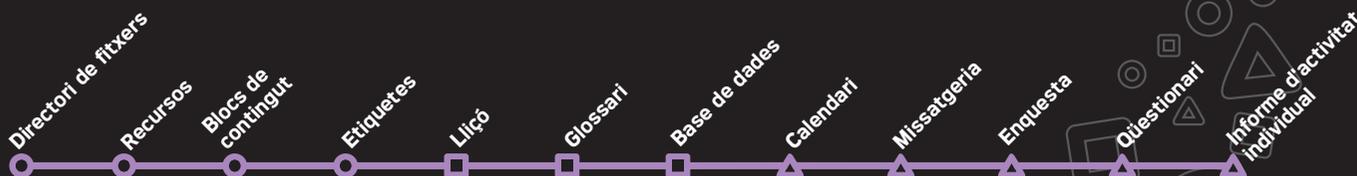
- No té sentit fer servir el Campus per reproduir el que fem presencialment: cal complementar enlloc de duplicar.
- No es tracta d'afegir noves activitats virtuals, sinó d'adaptar o substituir algunes de les que fem presencialment: aquelles que considerem que poden funcionar millor per mitjà del Campus Virtual.
- La planificació i el seguiment de la docència pel Campus requereix al començament una inversió de temps i energia que podrem aprofitar en cursos posteriors.
- Els estudiants han de viure l'assignatura com un tot: cal pensar com connectar i fer coherent l'activitat presencial i la virtual.

Compartir

- És interessant que obrim les aules virtuals a altres docents per tal de compartir experiències, inquietuds i bones pràctiques.
- Mitjançant el Campus Virtual podem coordinar-nos amb docents d'altres grups i assignatures i elaborar propostes conjuntes d'activitats, integrant els continguts de diferents matèries des de plantejaments interdisciplinaris.

L1

Exposició

○ Zona A. Presentació i gestió de la informació

El **directori de fitxers** facilita la gestió d'arxius d'informació en diferents formats; els **recursos** poden estar emmagatzemats i anar-se publicant de manera organitzada en diferents **blocs de contingut** segons l'estructura cronològica, temporal, temàtica o basada en tasques que hàgim triat. Per identificar o distingir cada bloc són útils les **etiquetes**.

□ Zona B. Desenvolupament d'activitats

La **lliçó** permet exposar continguts ordenadament, segons una estructura ramificada on podem inserir activitats el resultat de les quals condicioni la visualització de les pantalles següents. El **glossari** o la **base de dades** són eines útils per presentar continguts per part del docent, però també es pot convertir en una activitat de creació conjunta entre tot l'alumnat.

△ Zona C. Seguiment i avaluació

Per la importància que es dona als continguts en aquesta línia, l'**informe d'activitat individual** pot ser útil per conèixer el temps de dedicació de l'estudiant; si l'èmfasi recau sobre el grau de comprensió, podem confeccionar proves o exàmens a través de l'**enquesta** o el **qüestionari**. El **calendari** pot ser de gran utilitat per marcar els terminis de treball dels materials; per exemple, en correspondència amb l'organització de les sessions presencials.

➤ **Definició i utilitat**

Acostuma a ser útil en la fase inicial de la seqüència formativa en la qual es donen a conèixer els continguts que es treballaran. Permet organitzar la informació relacionada amb els temes que es treballaran en l'assignatura, així com mantenir-la actualitzada. Hi podem penjar continguts treballats prèviament, però també pot ser útil per exposar temes no treballats a classe.

➤ **Funció del Campus Virtual**

Serveix de font documental que eventualment pot utilitzar-se a classe com a suport de l'explicació del docent. Permet l'exposició, la il·lustració, l'organització i la seqüenciació dels continguts d'aprenentatge.

➤ **Què pot fer el docent?**

Generalment organitza i seqüencia la informació d'acord amb els objectius formulats. També pot proporcionar orientacions per facilitar la comprensió dels continguts, oferir resums o reglar el ritme de consulta.

➤ **Què s'espera dels estudiants?**

Que prenguin contacte amb els continguts, en comprenguin l'organització i els consultin i treballin d'acord amb les pautes establertes o segons les pròpies necessitats formatives. Es pot sol·licitar als estudiants que completin la informació disponible

amb la consulta de noves fonts i que comparteixin les noves fonts trobades.

➤ **Estratègies i tècniques relacionades**

Algunes de les tècniques que es poden vincular directament a aquesta línia són la classe magistral, la conferència o demostració, la lectura, un seminari, la realització d'un treball escrit o un informe, etc.

➤ **Per a una bona pràctica:**

- Tinguem cura especial a organitzar la informació d'acord amb l'estructura dels continguts i distingim la més important de la complementària.
- Cerquem els recursos més adequats per presentar cada tipus de contingut.
- Aprofitem els recursos del Campus per presentar els continguts en formats diversos (imatge, vídeo, àudio, pàgines web, etc.).

➤ **Error que cal evitar:**

- Presentar tota la informació de cop.
- Canviar els recursos de lloc un cop publicats.

L1

L2

L3

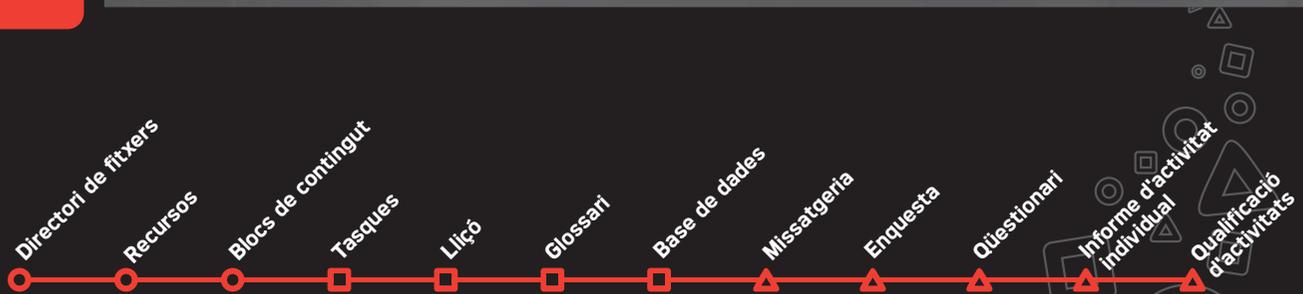
L4

L5

L6

L2

Aplicació

Zona A. Presentació i gestió de la informació

Certes eines permeten proporcionar als estudiants els **recursos** necessaris per dur a terme les activitats, com ara pautes de treball, guies de visionament o pautes de pràctiques de laboratori, i organitzar-los degudament utilitzant el **directori de fitxers** i els **blocs** de contingut.

Zona B. Desenvolupament d'activitats

El docent pot proposar diverses activitats d'aplicació mitjançant les eines a l'abast. Les **tasques**, per exemple, permeten establir terminis de lliurament per a documents en qualsevol format. La **lliçó** pot afavorir l'aplicació i la comprensió dels continguts si l'organitzem mitjançant qüestions pràctiques i respostes concretes. Les **bases de dades** o el **glossari** es poden utilitzar per crear entre tots dipòsits de dades sobre la matèria, o bé per oferir als estudiants bancs d'activitats de tipologia diversa, de manera que puguin seleccionar-ne les que més els interessa practicar.

Zona C. Seguiment i avaluació

Totes les eines proposades per desenvolupar activitats compten amb opcions específiques de **qualificació**, de manera que els estudiants poden verificar el grau d'assoliment dels continguts i comprovar-ne la capacitat per transferir el que han après a diferents situacions. Les observacions recollides al llarg del procés permeten al docent reorientar les explicacions i valorar la necessitat de proporcionar noves activitats de pràctica: els **qüestionaris**, l'**enquesta** o l'**informe d'activitat individual** permeten fer aquest seguiment. La **missatgeria** és una finestra d'intercanvi i tutories a distància per a qüestions puntuals.

➤ **Definició i utilitat**

Proporciona recursos per a l'aplicació pràctica d'uns continguts determinats, generalment mitjançant activitats i exercicis que facilitin la comprensió dels procediments i conceptes específics de la matèria.

➤ **Funció del Campus Virtual**

Proposa activitats de tipologia diversa, i també recursos complementaris per desenvolupar-les. També proveeix d'eines per facilitar la comunicació entre els estudiants i el professorat, així com per al seguiment i l'avaluació.

➤ **Què pot fer el docent?**

Proporciona recursos i models d'activitats per exercitar i aplicar de manera pràctica els continguts. Pot oferir orientacions per seleccionar i dur a terme activitats, i tutora més o menys directament el treball dels estudiants. Els planteja noves activitats o regula el nivell de dificultat de les activitats en curs. Pot definir espais d'interacció al grup classe per plantejar dubtes i intercanviar informació.

➤ **Què s'espera de l'estudiant?**

Per una banda, que utilitzi els recursos per fer els exercicis pràctics, tot posant en joc els continguts treballats i els coneixements adquirits amb la documentació consultada; per l'altra, que plantegi al grup classe o al professor els problemes sorgits.

➤ **Estratègies i tècniques relacionades**

Es tracta d'estratègies que permeten exposar organitzadament la teoria i aplicar-la immediatament, com per exemple un taller, una bateria d'activitats, exercicis de demostració, un tutorial, etc.

➤ **Per a una bona pràctica:**

- Seleccionem el tipus d'activitat més adequada per als objectius d'aprenentatge plantejats, graduant-ne la complexitat.
- Fem un seguiment acurat del treball dels estudiants fixant dates de lliurament parcials i establim un sistema d'intercanvi que els permeti plantejar dubtes.
- Proporcionem les orientacions necessàries per desenvolupar les activitats.

➤ **Errors que cal evitar:**

- Plantejar totes les activitats de cop sense seqüenciar segons els objectius i el grau de dificultat.
- Publicar recursos o documentació en excés, proporcionar informació poc rellevant o adequada per dur a terme les activitats.

L1

L2

L3

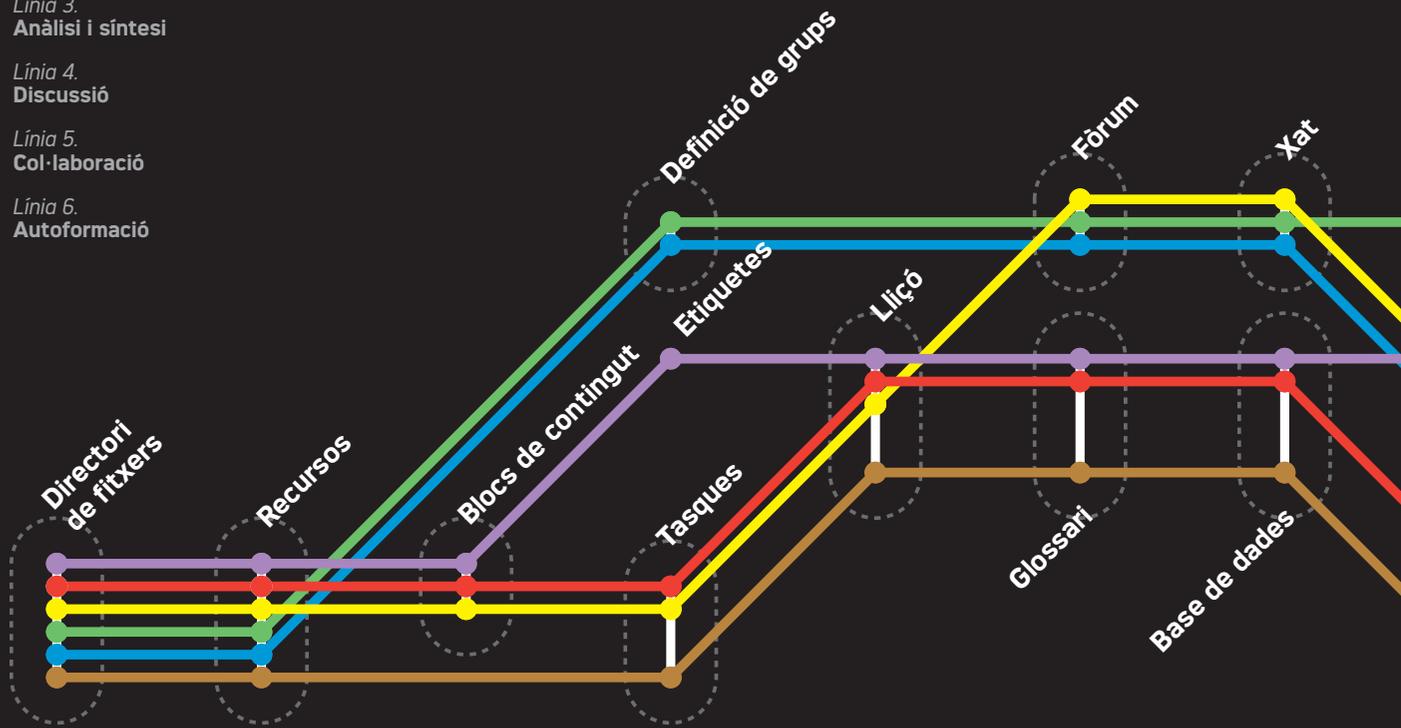
L4

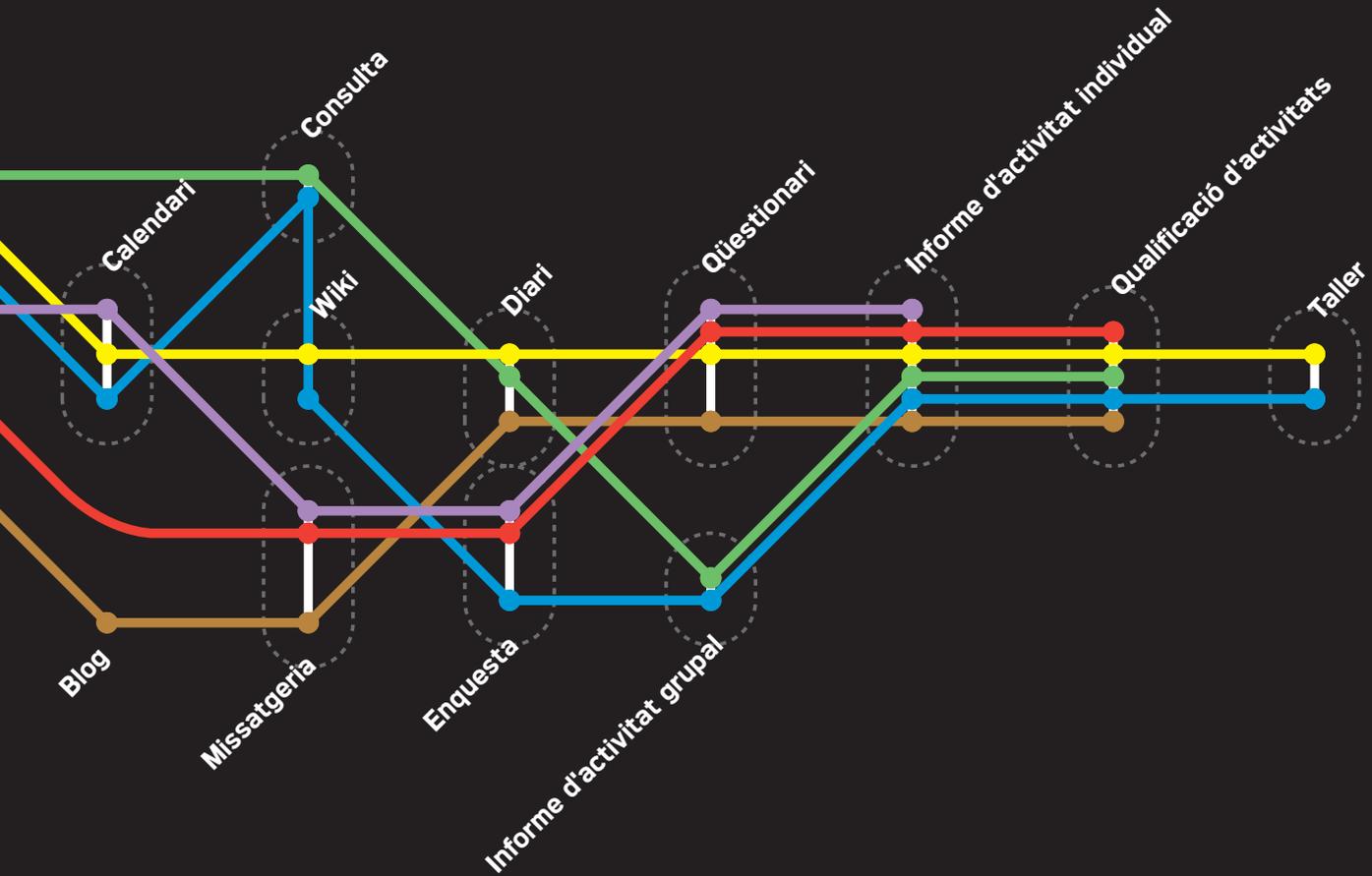
L5

L6

Mapa general MetRodològic

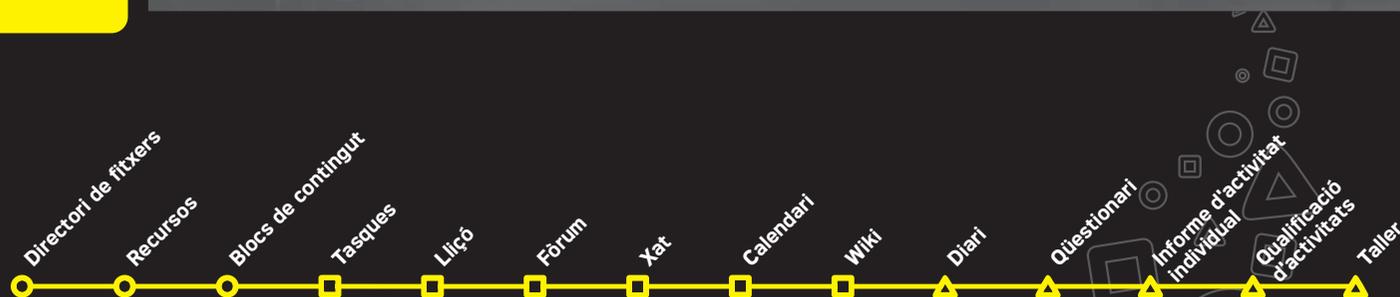
- L1** Línia 1. Exposició
- L2** Línia 2. Aplicació
- L3** Línia 3. Anàlisi i síntesi
- L4** Línia 4. Discussió
- L5** Línia 5. Col·laboració
- L6** Línia 6. Autoformació

L3

Anàlisi i síntesi

Zona A. Presentació i gestió de la informació

Les eines del Campus serveixen per posar a l'abast dels estudiants les instruccions necessàries per dur a terme les activitats, guiar i regular el seu treball, tot proporcionant diferents **recursos** a mesura que la tasca avança. També es poden publicar materials de suport de manera organitzada.

Zona B. Desenvolupament d'activitats

Les **tasques** o la **lliçó** es poden utilitzar per presentar casos o problemes per a l'anàlisi. El procés d'anàlisi o de resolució de problemes es pot regular per mitjà del **calendari**, marcant fites o esdeveniments clau. També es pot continuar una activitat de simulació o un joc de rol iniciat a l'aula, creant espais de trobada, discussió i elaboració de conclusions a través de les eines de **xat** o de **fòrum**.

Zona C. Seguiment i avaluació

Els estudiants poden anar publicant el treball fet de manera que el docent tingui accés a l'evolució del procés i no només al producte final. Això facilita el rol de guia en les tasques específiques i ajuda a prendre consciència de la feina dels estudiants. L'eina del **diari** permet als estudiants explicitar els processos de reflexió i d'anàlisi, de manera que el professor pugui fer comentaris i valoracions en qualsevol moment. Es poden incorporar processos d'avaluació entre iguals i d'autoavaluació. Per exemple, una vegada els estudiants han elaborat les seves conclusions, es pot demanar que tothom les publiqui de manera oberta per tal d'iniciar una discussió global: el **taller** pot resultar una eina molt útil per a aquesta finalitat.

► **Definició i utilitat**

Pot ser útil quan ens proposem que els estudiants compreguin termes abstractes, relacions causa-efecte, principis, o si volem que treballin qüestions normatives o que impliquin un judici de valors, un raonament crític, etc. Proposa activitats complexes que suscitin, a través de l'anàlisi de situacions, la reflexió i extracció de conclusions per elaborar algun tipus de treball.

► **Funció del Campus Virtual**

Proporciona instruccions, eines i recursos. Facilita l'accés a la informació generada pels estudiants durant el procés d'aprenentatge i permet organitzar tasques transversals a diferents grups de treball, perquè cooperin o s'avaluin entre si.

► **Què pot fer el docent?**

Proposa activitats i publica materials de suport per resoldre'ls. Proporciona orientacions per continuar treballant, fa de guia en les conclusions a extreure i incita els estudiants a qüestionar la feina feta per estimular-ne la millora.

► **Què s'espera dels estudiants?**

Que duguin a terme les activitats proposades utilitzant els recursos i documentació a l'abast i elaborin les conclusions extretes. Que cerquin informació complementària a fonts especialitzades i la comparteixin amb els companys si l'activitat ho

requereix. Així mateix, poden publicar les conclusions de manera accessible per a tothom i fer comentaris de valoració sobre el treball dels altres.

► **Estratègies i tècniques relacionades**

Algunes estratègies per aquesta línia poden ser l'anàlisi o l'estudi de casos, les simulacions, els jocs de rol i la resolució de problemes.

► **Per a una bona pràctica:**

- Elaborem instruccions concretes per a les activitats.
- Mantinguem ordenat l'espai de recursos.
- Fem visibles les activitats a mesura que siguin necessàries, no abans.
- Fixem dates de lliurament i delimitem el grau de flexibilitat en els terminis.
- Utilitzem l'espai de comentaris per oferir retroacció als estudiants.

► **Error que cal evitar:**

- Proposar instruccions contraposades en diversos llocs de l'aula.
- Deixar oberta l'opció de lliurament de treballs si hi ha una data límit.

L1

L2

L3

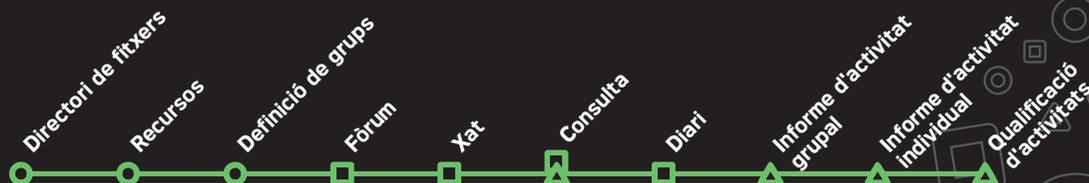
L4

L5

L6

L4

Discussió

○ Zona A. Presentació i gestió de la informació

El **directori de fitxers** i els **recursos** són útils per proporcionar documentació en qualsevol punt de la discussió. Els estudiants poden contribuir a crear una hemeroteca de consulta sobre els temes debatuts. Si les discussions complementen la realització d'un treball en equip, l'eina de **definició de grups** permet distribuir els estudiants.

□ Zona B. Desenvolupament d'activitats

El **fòrum** és una eina de comunicació asíncrona que té diverses utilitats: discussió lliure, debat dirigit, debat d'opinió, debat de presa de decisions o la simulació de discussions on s'assumeixen rols relacionats amb una situació específica. El **xat** resulta útil en processos de presa de decisions en què la sincronia és necessària, o quan es volen obtenir punts de vista sobre una determinada qüestió en un període de temps breu. L'eina de **consulta** pot llançar el debat i l'eina del **diari** permet la reflexió personal sobre la discussió conjunta.

△ Zona C. Seguiment i avaluació

L'eina de **consulta** es pot utilitzar per valorar el posicionament personal sobre una qüestió concreta o per valorar el funcionament del debat. També es poden proposar sistemes d'avaluació entre iguals per valorar les intervencions en els debats utilitzant l'opció de **qualificació** de les eines de comunicació.

► **Definició i utilitat**

Se centra en els processos d'aprenentatge desenvolupats a través de la discussió i el debat, ja siguin activitats puntuals o transversals a tota la matèria. Les discussions poden ser més o menys dirigides i proposar o no dinàmiques específiques mitjançant l'assignació de rols, l'organització en petits grups, etc.

► **Funció del Campus Virtual**

Permet estructurar i configurar processos de comunicació síncrons i asíncrons, compartits per tot el grup classe, o específics per a grups de treball. També permet valorar les aportacions al llarg del procés.

► **Què pot fer el professorat?**

Aclareix els objectius de les discussions oferint pautes i material de suport. Dinamitza i organitza la participació assumint un rol de moderador, que reorienta el tema, genera controvèrsia o aclareix conceptes erronis. També pot transferir aquestes funcions als estudiants, però fa un seguiment constant de les aportacions.

► **Què s'espera dels estudiants?**

Pot variar segons el tipus d'activitat. En qualsevol cas, cal que participin activament a partir de les pautes rebudes, llegeixin les aportacions prèvies per evitar redundàncies, es documentin, es

comuniquin amb claredat, aprofundeixin els temes tractats i extreguin conclusions.

► **Estratègies i tècniques relacionades**

Alguns exemples són el debat dirigit, la pluja d'idees i el joc de rol. Les discussions també poden complementar seminaris presencials o integrar-se dins de processos de treball més complexes com l'aprenentatge basat en problemes o la recerca col·laborativa.

► **Per a una bona pràctica:**

- Seleccionem l'eina més adequada per a cada procés comunicatiu.
- Abans de començar, establim els objectius, el període de discussió i els criteris d'avaluació.
- Estimulem la qualitat de la discussió, per exemple, valorant les aportacions o fent que les valorin els mateixos estudiants.
- Organitzem les línies de conversa per garantir una discussió ordenada i rica.

► **Error que cal evitar:**

- Mantenir actives línies de discussió buides de contingut sense intervenir.
- Utilitzar els espais de discussió per comunicar qüestions no relacionades amb els temes tractats.

L1

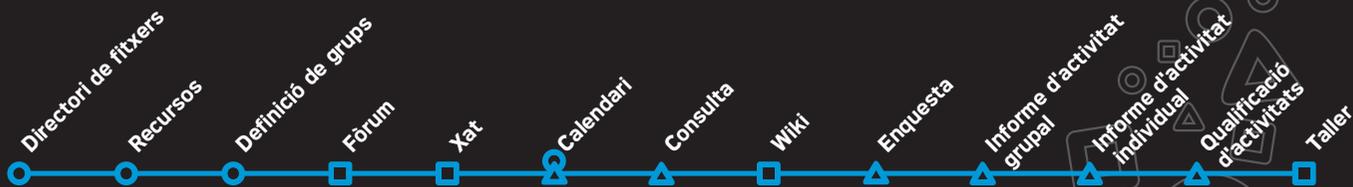
L2

L3

L4

L5

L6

○ Zona A. Presentació i gestió de la informació

El **directori de fitxers** permet estructurar l'espai i distribuir els **recursos** per facilitar el treball en grup i l'aprenentatge col·laboratiu. Un dels instruments imprescindible en aquest cas és l'eina de **definició de grups**, mitjançant la qual el docent pot configurar els grups de treball i accedir directament a la informació de cadascun dels grups, així com associar-hi esdeveniments específics en el **calendari**.

□ Zona B. Desenvolupament d'activitats

Eines de conversa clàssiques com ara el **fòrum** i el **xat** reforcen la interacció, ja sigui com a suport a l'organització del treball de cada grup, o com a espai de construcció de coneixement. El **taller** permet crear espais compartits de treball i d'avaluació encreuada. El **wiki** és una eina específicament pensada per a la construcció col·laborativa de coneixement, ja sigui a través de la redacció conjunta de textos, o per a la gestió col·laborativa de projectes de treball. El Campus permet crear tantes eines com calgui per a l'ús específic de cada grup de treball.

△ Zona C. Seguiment i avaluació

Per dur a terme un seguiment constant, així com per avaluar els processos de treball col·laboratiu dels estudiants és convenient utilitzar les opcions de qualificació de les eines emprades per al desenvolupament de les activitats. El **calendari** pot ser útil per seqüenciar el procés de treball dins de cada grup i coordinar-lo amb l'activitat global del grup classe. L'**informe d'activitat individual i grupal** aporta un registre detallat de l'activitat dels alumnes, útil per identificar tendències globals sobre l'activitat dels grups i sobre la contribució de cada membre al treball conjunt.

► **Definició i utilitat**

Planteja el treball col·laboratiu com a mitjà per aprendre i construir coneixement de manera conjunta, a partir de situacions en què els participants desenvolupen un treball coordinat per resoldre un problema o elaborar un producte que no podrien aconseguir de manera individual.

► **Funció del Campus Virtual**

Ofereix eines per dissenyar activitats d'aprenentatge col·laboratiu, la creació d'espais de treball compartit, la pauta i el seguiment de grups de treball en coordinació amb la dinàmica global del grup classe, etc. Pot complementar el treball presencial com a espai de discussió i organització dels grups de treball, com a espai compartit de gestió de la informació, etc.

► **Què pot fer el docent?**

Disseny l'entorn de treball i proposa situacions col·laboratives d'aprenentatge, i involucra els estudiants en l'elaboració conjunta de solucions a problemes significatius, que despertin el seu interès. Orienta i acompanya el treball dels petits grups, dotant-los d'eines per guanyar autonomia en la gestió del procés de treball i d'aprenentatge.

► **Què s'espera dels estudiants?**

Que es comprometin amb el procés d'aprenentatge propi, així com amb el del grup, que participin en

processos col·lectius de recerca i que elaborin conjuntament algun producte mitjançant la interacció i la negociació, amb la mínima intervenció per part del professor.

► **Estratègies i tècniques relacionades**

Algunes de les estratègies més utilitzades són l'aprenentatge basat en problemes o en projectes i la recerca col·laborativa.

► **Per a una bona pràctica:**

- Expliquem als estudiants el sentit de l'enfocament metodològic perquè s'hi impliquin activament.
- Donem consignes clares i prenguem un paper (pro)actiu en l'orientació i el seguiment del procés de treball.
- Dissenyem acuradament els espais de treball i reglem la manera d'usar-los.
- Afavorim l'autoregulació del grup oferint-los eines per autogestionar-se.

► **Error que cal evitar:**

- Dirigir l'aprenentatge en lloc de facilitar-lo.
- Deixar que els estudiants es perdin en el procés per manca de pautes.
- Basar l'avaluació de l'aprenentatge únicament en el producte del treball.

L6

Autoformació

Zona A. Presentació i gestió de la informació

Durant el procés de treball caldrà guiar l'estudiant per tal que el treball autònom doni els fruits esperats. Eines com ara el **directori de fitxers** i els **recursos** permetran organitzar i publicar els materials a mesura que calgui. Les **bases de dades** i el **glossari** es poden utilitzar com a eina de consulta dels conceptes fonamentals de l'assignatura, de manera que els estudiants en facin un ús lliure segons les seves necessitats.

Zona B. Desenvolupament d'activitats

La **lliçó** permet crear, sense necessitat de saber programar, un accés estructurat als continguts i a activitats relacionades, la resolució de les quals condiona els continguts posteriors. El **blog** permet moltes aplicacions: redacció d'un diari de camp, reflexió sobre un procés de recerca, recurs docent on anar incorporant instruccions i pautes per a la realització dels treballs, o també un ús similar al dossier d'aprenentatge, de manera que els estudiants puguin publicar extractes de les pràctiques i adjuntar-hi les seves reflexions sobre l'aprenentatge assolit. El **diari** es pot utilitzar amb una finalitat similar, com a eina de reflexió sobre un tema concret.

Zona C. Seguiment i avaluació

Els **qüestionaris** són eines autocorrectives o d'autoavaluació mitjançant les quals l'estudiant pot valorar la seva evolució. Independentment, és important fer un seguiment constant de la tasca dels estudiants i proporcionar-los retroacció. El **blog** i el **diari** permeten fer un seguiment del procés de reflexió de cada estudiant sobre el propi procés d'aprenentatge, així com valorar periòdicament els seus progressos. L'**informe d'activitat individual** serveix per fer un seguiment quantitatiu de la participació global de cada estudiant: les activitats fetes, el temps de dedicació, la freqüència, etc.

➤ **Definició i utilitat**

L'aprenentatge autònom és en darrer terme la finalitat de qualsevol activitat formativa, però aquesta línia està expressament pensada per promoure la consciència per part de l'estudiant de la responsabilitat i el compromís, no només respecte del que aprèn, sinó també en com i per què ho aprèn.

➤ **Funció del Campus Virtual**

Proporciona eines que permeten als estudiants prendre part en processos d'aprenentatge per descobriment, assaig i error, reflexió, recerca individual, etc., mitjançant un entorn de documentació, de presentació seqüenciada d'activitats autocorrectives o d'autoanàlisi, de pautes i guies de treball, així com d'eines d'autoavaluació.

➤ **Què pot fer el docent?**

Es manté en un segon pla, com una veu en *off*. Dissenya les tasques i dota els estudiants d'eines i recursos que facilitin el seu procés d'aprenentatge autònom. Els acompanya en el procés i fa un seguiment constant però menys intervencionista, contrastant les seves expectatives amb els objectius de l'assignatura.

➤ **Què s'espera dels estudiants?**

Que s'impliquin i es responsabilitzin plenament del

propi procés d'aprenentatge a través de la selecció i la resolució autònoma de les activitats proposades en funció de les seves necessitats interessos personals.

➤ **Estratègies i tècniques relacionades**

La carpeta o el dossier d'aprenentatge són estratègies basades en la recollida d'evidències d'aprenentatge per part dels estudiants, que poden acompanyar-se de les seves reflexions al voltant d'aquest procés. Altres exemples són l'elaboració de treballs monogràfics, informes, diaris reflexius o memòries d'activitat (per exemple, en el context de pràctiques acadèmiques, de treballs de recerca o de fi de carrera).

➤ **Per a una bona pràctica:**

- Elaborem consignes d'acció clares i integrem el treball d'autoformació en la proposta global de l'assignatura.
- Mantinguem vies obertes de comunicació perquè els estudiants puguin fer consultes.

➤ **Error que cal evitar:**

- Proporcionar material insuficient o inadequat.
- Deixar que estudiants tinguin un sentiment d'abandonament per manca de presència docent.

L1

L2

L3

L4

L5

L6

Adreces d'interès

Campus Virtual > <http://campusvirtual.ub.edu>
Web del projecte > <http://www.ub.edu/campusvirtual>
Adreça de contacte > campusvirtual@ub.edu
Plataforma Moodle > <http://moodle.org>

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Vicerektorat de Política Docent

MetRodològic

Per saber-ne més:

Campus Virtual: guia ràpida per al professorat. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2007.
<http://www.ub.edu/comint/campusvirtual/docs/guia.pdf>

Campus Virtual: guia ràpida per a l'alumnat. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2007.
http://www.ub.edu/monub/fixers/serveis/guia_campus.pdf

SIMON, Joan. *Campusvirtual UB: un nou entorn d'ensenyament-aprenentatge.* Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, 2007. (Quaderns de docència universitària, 9). <http://hdl.handle.net/2445/1681>

Autors: Anna Forés (Departament de Didàctica i Organització Educativa), Iolanda Garcia (Departament de Teoria i Història de l'Educació), i Anna Rubio (Departament de Didàctica i Organització Educativa i IL3).

Col·laboradors: Amelia Díaz (Departament d'Economia Política i Hisenda Pública i Cap de Programes de Formació del Professorat Universitari de l'ICE), i Lluïsa Núñez (Departament de Biblioteconomia i Documentació i responsable del Campus virtual a l'Àrea de Tecnologies).

Disseny gràfic: Comunicació Integral (Altran CIS).

Coordinació: Institut de Ciències de l'Educació.

